

Duaal OK2

2de graad A-finaliteit dual

Medewerker productielijn kleding, confectie en
meubelstoffering

II-MPK-a

BRUSSEL

D/2021/13.758/149

Versie januari 2022

Disclaimer

Gezien de te grote omvang en gedetailleerdheid van het geheel van de basisvorming en de specifieke vorming zoals bepaald door de Vlaamse regering (eindtermen, specifieke eindtermen, beroepskwalificaties) zal er, in tegenstelling tot het oorspronkelijke opzet van onze leerplannen, veelal onvoldoende ruimte zijn om de leerplandoelen in dit leerplan met voldoende diepgang te realiseren binnen de beschikbare onderwijstijd of voor het schoolbestuur, het lerarenteam of de individuele leraar om eigen inhoudelijke of didactische keuzes te maken.

De leerplannen 2de graad zijn opgesteld onder voorbehoud van de uitspraak van het Grondwettelijk Hof met betrekking tot het verzoekschrift waarmee de vernietiging van dat decreet wordt gevraagd.

Naargelang de samenstelling van de studierichting waarvoor een leerplan geldt, integreren de leerplandoelen eindtermen basisvorming, cesuurdoelen en/of doelen die leiden naar een beroepskwalificatie. In de concordantietabel geven we duidelijk aan welke leerplandoelen de eindtermen basisvorming, de cesuurdoelen en/of de doelen die leiden naar een beroepskwalificatie realiseren. De opgenomen cesuurdoelen en de doelen die leiden naar een beroepskwalificatie werden in overleg met de onderwijsverstrekkers vastgelegd en zijn onder voorbehoud van de goedkeuring van de curriculumdossiers 2de graad.

1 Algemene inleiding

De start van de modernisering secundair onderwijs gaat gepaard met een nieuwe generatie leerplannen. Net zoals in de eerste graad zijn de nieuwe leerplannen van de tweede graad ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialogeschool en gaan ze uit van de professionaliteit van de leraar en het eigenaarschap van de school en het lerarenteam.

1.1 Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten

De nieuwe leerplannen vertrekken vanuit het **vormingsconcept** van de katholieke dialogeschool en laten toe om optimaal aan te sluiten bij het pedagogisch project van de school en de beleidsbeslissingen die de school neemt vanuit haar eigen visie op onderwijs (taalbeleid, evaluatiebeleid, zorgbeleid, ICT-beleid, kwaliteitsontwikkeling, keuze voor vakken en lessen ...).

De nieuwe leerplannen ondersteunen **kwaliteitsontwikkeling**: het leerplanconcept spoort met kwaliteitsverwachtingen van het Referentiekader onderwijskwaliteit (ROK). Kwaliteitsontwikkeling volgt dan als vanzelfsprekend uit keuzes die de school maakt bij de implementatie van leerplannen.

De nieuwe leerplannen faciliteren een **gerichte studiekeuze** na de tweede graad. Het proces van de studiekeuze eindigt immers niet na de eerste graad. In de tweede graad onderzoeken leerlingen meer gericht waar hun capaciteiten liggen en wat hun talenten zijn. Leerplannen zijn daarbij een belangrijk hulpmiddel. De doelen sluiten aan bij de verwachte competenties van leerlingen die voor een bepaalde studierichting kiezen. De feedback en evaluatie bij de realisatie ervan beïnvloeden op een positieve manier de keuze van leerlingen voor een meer geprofileerde studierichting in de derde graad.

De nieuwe leerplannen gaan uit van de **professionaliteit** van de leraar en het **eigenaarschap** van de school en het lerarenteam. Ze bieden pedagogisch-didactisch voldoende ruimte voor een eigen aanpak van de leraar, het lerarenteam of de school [\[zie disclaimer\]](#).

De nieuwe leerplannen borgen de **samenhang** in de vorming van de tweede graad. Leerplannen zorgen voor een samenhangend fundament van vorming voor alle leerlingen binnen een finaliteit en een studierichting. Ze vertrekken vanuit een gemeenschappelijk referentiekader en hanteren een gelijkgerichte terminologie met respect voor de eigenheid van elk vak. De samenhang in de tweede graad betreft zowel de verticale samenhang (de plaats van het leerplan in de opbouw van het curriculum) als de horizontale samenhang tussen vakken binnen studierichtingen en over studierichtingen en finaliteiten. Waar relevant geven de leerplannen expliciet aan voor welke doelen van andere leerplannen in de school verdere afstemming mogelijk is. Op die manier faciliteren en stimuleren de leerplannen leraren algemene vorming (incl. godsdienstleraren) en leraren specifieke vorming om over de vakken heen samen te werken en van elkaar te leren. Een verwijzing van een vakleraar naar de lessen van een collega laat de leerlingen niet alleen aanvoelen dat de verschillende vakken onderling samenhangen en dat ze over dezelfde werkelijkheid gaan, maar versterkt ook de mogelijkheden tot transfer.

In wat volgt gaan we dieper in op een aantal uitgangspunten.

1.2 De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs

De leerplannen vertrekken vanuit een gedeelde inspiratie die door middel van een vormingscirkel voorgesteld wordt. We 'lezen' de cirkel van buiten naar binnen.

- Een lerarenteam werkt in een katholieke dialogeschool die onderwijs verstrekt vanuit een **specifieke traditie**. Vanuit het eigen pedagogisch project kiezen leraren voor wat voor hen en hun school goed onderwijs is.
- Ze wijzen leerlingen daarbij de weg en gebruiken daarvoor **wegwijzers**. Die zijn een inspiratiebron voor hen en hun collega's en zorgen voor een Bijbelse 'drive' in hun onderwijs.
- De kwetsbaarheid van leerlingen ernstig nemen betekent dat elke leerling **belooftevol** is en alle leerkansen verdient. Die leerling is **uniek als persoon** maar ook **verbonden** met de klas, de leraar, de school en de bredere samenleving. Scholen

zijn daarbij **gastvrije plaatsen** waar leerlingen en leraren elkaar ontmoeten in diverse contexten. De leraar vormt zijn leerlingen vanuit een **genereuze** attitude, hij geeft om zijn leerlingen en hij houdt van zijn vak. Hij durft af en toe de gebaande paden verlaten en stimuleert de **verbeelding en creativiteit** van leerlingen. Zo zaait hij door zijn onderwijs de kiemen van een hoopvolle, **meer duurzame en meer rechtvaardige wereld**.

- Leraren vormen leerlingen door middel van inhouden van vorming, die we groeperen in **vormingscomponenten**: levensbeschouwelijke vorming, culturele vorming, economische vorming, lichamelijke vorming, maatschappelijke vorming, natuurwetenschappelijke en technische vorming, sociale vorming, talige vorming en wiskundige vorming. De aaneengesloten cirkel van vormingscomponenten wijst erop dat vorming een geheel is en zich niet in schijfjes laat verdelen. Je kan onmogelijk over culturele vorming spreken zonder met taal bezig te zijn; je kan niet beweren dat wetenschap en techniek geen band hebben met economie, wiskunde of geschiedenis. Dwarsverbindingen doorheen de vakken zijn daarbij belangrijk. De vormingscirkel vormt dan ook een dynamisch geheel van elkaar voortdurend beïnvloedende en versterkende componenten.
- Een leraar vormt leerlingen als **individuele leraar** maar werkt ook binnen **lerarenteams** en binnen een **beleid van de school**. De gemeenschappelijke leerplannen (Gemeenschappelijk funderend leerplan en Gemeenschappelijk leerplan ICT) helpen daartoe. Ze worden gestuurd door keuzes die een school (schoolbestuur, beleidsteam, lerarenteam) maakt. Het Gemeenschappelijk funderend leerplan zorgt voor het fundament van heel de vorming dat gerealiseerd wordt in vakken, in projecten, in schoolbrede initiatieven of in een specifieke schoolcultuur.
- De uiteindelijke bedoeling is om **alle leerlingen** kwaliteitsvol te vormen. Die leerlingen zijn dan ook het hart van de vormingscirkel, zij zijn het op wie we inzetten. Zij dragen onze hoop mee: de nieuwe generatie die een meer duurzame en meer rechtvaardige wereld zal creëren.

1.3 Ruimte voor leraren(teams) en scholen

[zie disclaimer]

De vrijheid die de leraar krijgt om met het leerplan te werken vraagt van hem een grote professionaliteit. Professionaliteit vergt meesterschap. De leraar is dus een meester in zijn vak; hij beheerst de inhouden die hij onderwijst. Een diep gevoel van verantwoordelijkheid en de overtuiging dat elke leerling het recht heeft om op een goede manier gevormd te worden, liggen aan de basis van zijn professioneel bezig zijn.

Vorming is voor die leraar nooit te herleiden tot een cognitieve overdracht van inhouden. Vorming is iets wat hem in die mate beroert dat hij voor iedere leerling de juiste woorden en gebaren zoekt om de wereld te ontsluiten. Hij wil de leerling tot bij de wereld brengen. De leraar introduceert leerlingen in de wereld waarvan hij houdt en hij probeert hen ook vriend van die wereld te laten worden. Een leraar zorgt er bijvoorbeeld voor dat leerlingen gegrepen kunnen worden door de cultuur van het Frans of door het ambacht van een metselaar. Hij initieert leerlingen in een wereld en probeert hen zover te brengen dat ze er hun eigen weg in kunnen vinden.

We hebben de leerplandoelen noch chronologisch noch hiërarchisch geordend. Vanuit het pedagogisch project van de school, vanuit zijn passie, expertise en creativiteit, in functie (van de beginsituatie) van de klasgroep kan de leraar eigen accenten leggen en differentiëren. Hij kan kiezen welke leerplandoelen hij op welke manier samenneemt bij het uitwerken van lessen, thema's of projecten.

In het leerplan leggen we geen didactische werkvormen vast. Ter ondersteuning van leraren(teams) geven we voor bepaalde leerplanonderdelen louter een indicatie van de nodige onderwijstijd. Dat betekent dat leraren(teams) alle vrijheid hebben om langere leerlijnen op te bouwen en in te zetten op de spiraalsgewijze aanpak van bepaalde leerplandoelen. Leraren bepalen zelf welke contexten ze laten spelen, welke methodieken ze hanteren.

1.4 Differentiatie

De nieuwe leerplannen bieden volop kansen om gedifferentieerd te werken. Ze laten toe om te differentiëren op verschillende manieren:

- verschillende inhoudelijke keuzes;
- doelen integreren;
- inhouden verbreden door andere contexten aan bod te laten komen;
- verdieping aanbieden;
- in te spelen op verschillen in het abstractievermogen van leerlingen.

Differentiëren is van belang in alle leerlingengroepen. Leerlingen die starten in een studierichting van de tweede graad en voor wie dit leerplan bestemd is, behoren immers wel tot de doelgroep, maar bevinden zich niet noodzakelijk in dezelfde beginsituatie. Dikwijls hebben zij reeds een niet te onderschatten – maar soms sterk verschillende – bagage mee vanuit de eerste graad, de gevolgde basisoptie, de thuissituatie en vormen van informeel leren. Het is belangrijk om zicht te krijgen op die aanwezige kennis en vaardigheden en vanuit dat gegeven, soms gedifferentieerd, verder te bouwen.

Ook de motivatie van leerlingen is soms sterk verschillend. Sommige leerlingen denken meer conceptueel en abstract. Andere leerlingen komen vanuit een meer concrete benadering sneller tot inzichtelijk denken. De ene context kan betekenisvol zijn voor een leerlingengroep, terwijl een andere context dan weer betekenisvoller kan zijn voor een andere leerlingengroep.

Daarnaast bieden leerplannen kansen om de complexiteit van leerinhouden aan te passen. Dat kan door een complexere situatie te schetsen, een minder ingewikkelde bewerking of handeling voor te stellen, of door het aanbieden van meer kennis of vaardigheden leerlingen uit te dagen.

Verschiede leerinhouden aanbieden aan verschillende leerlingen is één vorm van differentiatie. Andere mogelijkheden zijn differentiëren in didactiek, in graad van autonomie en ondersteuning. De ene leerling kan snel zelfstandig werken, de andere heeft intense begeleiding nodig. In de wenken bij de leerplandoelen verwijzen we soms naar differentiatiemogelijkheden. Dat kan door al dan niet ondersteuning of hulpmiddelen aan te bieden in de vorm van voorbeelden, schrijfkaders, stappenplannen ...

Didactische differentiatie kan ook betrekking hebben op het flexibel aanwenden van de beschikbare leertijd, zoals variëren in tempo van onderwijzen en in leertempo van leerlingen, de ene leerling of leerlingengroep wat meer tijd geven dan de andere om hetzelfde te leren. Differentiatie kan ook door leerlingen naar verschillende producten te laten toewerken die dan naar gedifferentieerde vormen van evaluatie leiden.

1.5 Opbouw van de leerplannen

Elk leerplan is opgebouwd volgens een vaste structuur: algemene inleiding, situering, pedagogisch-didactische duiding, leerplandoelen, basisuitrusting, concordantie. Alle onderdelen van het leerplan maken inherent deel uit van het leerplan. Schoolbesturen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen die de leerplannen gebruiken, verbinden zich tot de realisatie van het gehele leerplan.

In de **algemene inleiding** belichten we het leerplanconcept en gaan we o.m. dieper in op de visie op vorming, de ruimte voor leraren(teams) en scholen en de mogelijkheden tot differentiatie.

In de **situering** beschrijven we - waar relevant - de samenhang met de eerste graad, de samenhang in de tweede graad en de plaats in de lessentabel.

In de **pedagogisch-didactische duiding** komen de inbedding in het vormingsconcept, de krachtlijnen, de opbouw, de leerlijnen, de aandachtspunten met o.m. de nieuwe accenten van het leerplan aan bod.

De **leerplandoelen** zijn sober en helder geformuleerd waarbij het leerplandoel als geheel het verwachte niveau van realisatie en beheersing aangeeft. Waar relevant voegen we bij de leerplandoelen een opsomming of een afbakening (★) toe die duidelijk aangeeft wat bij de realisatie van het leerplandoel aan bod moet komen. Ook de pop-ups bevatten informatie die noodzakelijk is bij de realisatie van het leerplandoel.

Alle leerplandoelen zijn te bereiken, met uitzondering van attitudes. Leerplandoelen die een **attitude** zijn en dus na te streven, duiden we aan met een sterretje (*).

We tonen de **samenhang** met andere leerplannen in de **tweede graad**. Zo geven we het overleg in lerarenteams alle kansen. Waar relevant verwijzen we ook naar **samenhang met de eerste graad** en naar specifieke items die reeds in de leerplannen van de eerste graad aan bod kwamen.

Ten slotte geven we een aantal zinvolle of inspirerende **wenken** (✓). Het betreft voornamelijk een noodzakelijke toelichting bij leerplandoelen of specifieke begrippen, suggesties voor een mogelijke didactische aanpak of een afbakening van de leerstof.

De **basisuitrusting** geeft aan welke materiële uitrusting vereist is om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

In de **concordantie** geven we aan welke leerplandoelen gerelateerd zijn aan bepaalde eindtermen, cesuurdoelen of doelen die leiden naar beroepskwalificaties.

1.6 Tot slot

[zie disclaimer]

De nieuwe leerplannen geven richting en laten ruimte. Ze faciliteren de inhoudelijke dynamiek en de continuïteit in een school en lerarenteam. Ze vormen een kwaliteitskader dat inzet op een eigen visie en een identiteitskader dat de unieke identiteit van een school in de diverse samenleving versterkt en ondersteunt. Zo garanderen we binnen het kader dat door de Vlaamse regering werd vastgelegd voldoende

vrijheid voor schoolbesturen om het eigen pedagogisch project vorm te geven vanuit de eigen schoolcontext. We versterken het eigenaarschap van scholen die d.m.v. eigen beleidskeuzes de vorming van leerlingen gestalte geven. We creëren ook ruimte voor het vakinhoudelijk en pedagogisch-didactisch meesterschap van de leraar, maar bieden – via pedagogische begeleiding – ondersteuning waar nodig.

2 Situering

2.1 Plaats in de lessentabel

Het leerplan is opgemaakt voor het specifiek gedeelte van de studierichting Medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering dual en is geschreven voor 28u per week per schooljaar. [zie

disclaimer]

3 Pedagogisch didactische duiding

3.1 Medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering en het vormingsconcept

Het leerplan Medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering is ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialogeschool. In het leerplan ligt de nadruk op de technische vorming en sociale vorming. De wegwijzers kwetsbaarheid en belofte, rechtvaardigheid en duurzaamheid maken er inherent deel van uit.

Technische vorming

Techniek uit zich als een scheppende menselijke drijfveer om materiële omstandigheden voortdurend aan te passen. Bij het inzetten van technische vaardigheden krijgen jongeren kansen om te groeien in autonomie en verbondenheid. Elk technisch handelen grijpt immers in op een activiteitenketting van mensen en dingen: het productieproces is een aaneenschakeling van stappen/activiteiten. Technische keuzes hebben ook ethische consequenties. Leerlingen zullen meer dan ooit geconfronteerd worden met de vraag naar duurzame ontwikkelingsprocessen, productiemethoden en verantwoorde keuzes qua materialen en middelen. Bij dit alles zal er ook aandacht zijn voor ethisch ondernemen: de modewereld komt naar buiten als een wereld van veel glitter en glamour. Daarachter zit vaak een wereld van bittere ellende van slecht betaalde werknemers in onveilige en/of ongezonde werkomstandigheden in lageloonlanden (rechtvaardigheid). Het is goed dat ook daar oog voor is.

Sociale vorming

Door sociale vorming leren leerlingen zichzelf en de ander kennen.

De leerlingen hebben zelf zeer diverse culturele, sociale en religieuze achtergronden. In deze richting kan en mag daar niet aan voorbij worden gegaan. Ze krijgen kansen om hun identiteit te ontplooiën en hun wereldbeeld te verruimen. Er wordt meer dan vroeger ingespeeld op de diversiteit binnen de leerlingengroep. Diverse culturele en etnische invloeden kunnen aan bod komen.

De leerlingen worden gesteund in het leren leren volgens de eigen mogelijkheden en beperkingen. Sommige leerlingen hebben in deze fase van hun eigen ontwikkeling nood aan extra ondersteuning. Leerlingen die komen uit kwetsbare situaties krijgen zoveel mogelijk kansen om zich te ontplooiën, zodat ze

op een respectvolle en waardevolle manier kunnen deel uitmaken van onze maatschappij. (kwetsbaarheid en belofte)

Uit die vormingscomponenten en wegwijzers zijn de krachtlijnen van het leerplan ontstaan.

3.2 Krachtlijnen

Werkstukken in diverse soepele materialen realiseren

De leerlingen knippen, stikken en strijken kleding en interieurartikelen. Er wordt gewerkt vanuit stappenplannen en technische fiches waarmee leerlingen diverse afwerkingstechnieken inoefenen. Er wordt voldoende aandacht besteed aan de inrichting en veiligheid van de werkpost.

Kennismaken met verschillende modellen, materialen en afwerkingen

De leerlingen maken kennis met diverse aspecten van de brede confectie. Er wordt in de eerste plaats aandacht besteed aan modellen, materialen, middelen en afwerkingen.

3.3 Aandachtspunten

Dit leerplan is opgemaakt voor een duale opleiding. Dat betekent dat de leerplandoelen in nauwe samenwerking met de mentor op de leerwerkplek moeten gerealiseerd worden. Dat gebeurt onder meer via een opleidingsplan. Het is een communicatiemiddel om duidelijke afspraken te maken over de inhoud, de taakverdeling en planning van de opleiding en wordt op maat van de beginsituatie van de leerling uitgewerkt.

Leerlingen die deze richting volgen, halen hun motivatie voornamelijk uit het zelf uitvoeren van taken. Ze leren al doende. Taken die ze met succes uitvoeren, geven hun het nodige zelfvertrouwen om een volgende, iets complexere taak aan te vatten. De doelstellingen kunnen gerealiseerd worden via een leerproces waarbij de leerlingen stap voor stap leren, groeien in zelfstandigheid en ervaren hoe ze de verschillende taken tot een goed einde kunnen brengen.

De leerplandoelen stellen geen volgorde van werken voor. Het is echter van groot belang om timing af te stemmen met het bedrijf waar de leerling de opleiding volgt. Dit om de leerlijn logisch te kunnen opbouwen, om overlap te vermijden en te garanderen dat elk onderdeel voldoende aan bod kan komen.

Vanuit dit leerplan is er ook aandacht voor de bredere vorming van de leerling met aandacht voor duurzaamheid, budget, ICT, communicatie...

Om de beroepsgerichte vorming in de A-finaliteit effectief te realiseren, is het van belang dat leerlingen een aantal generieke competenties verwerven. Zij fungeren als onderbouw van de beroepsgerichte vorming, ze zijn de voorwaarde om die vorming te kunnen realiseren. In sommige gevallen worden die generieke competenties in het leerplan binnen specifieke doelen uitgediept of geconcretiseerd, maar in alle gevallen is het belangrijk dat je er als leraar en lerarenteam oog voor hebt. We hebben die competenties opgenomen in LPD 0.

4 Leerplandoelen

Het gebruik van het toepasselijk bronnenmateriaal voor technieken kan de efficiëntie en de motivatie bij de leerlingen verhogen. Het bestaande bronnenmateriaal is zeer divers: van tekst tot informatieve filmpjes. Het nastreven van de vooropgestelde kwaliteitseisen en toleranties draagt bij tot een goed afgewerkt product.

LPD 0 De leerlingen handelen

- **in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures);**
  - **kwaliteitsbewust;**
  - **economisch en duurzaam;**
  - **veilig, ergonomisch en hygiënisch.**
- ✓ Het leerplandoel bouwt verder op een aantal funderende doelen opgenomen in het Gemeenschappelijk Funderend leerplan. Door het doel te realiseren draag je bij tot de realisatie van de volgende doelen van het GFL:
    - LPD 2.1: de leerlingen gedragen zich zorgzaam en respectvol in relaties.
    - LPD 2.3: de leerlingen werken samen om bij te dragen aan een gemeenschappelijk resultaat.
    - LPD 3.3: de leerlingen ontwikkelen een integere en op rechtvaardigheid en duurzaamheid gerichte levensbeschouwing.
    - LPD 3.4: de leerlingen werken aan een rechtvaardige en duurzame samenleving waar plaats is voor iedereen.
    - LPD 5.1: de leerlingen doorlopen een creatief denkproces waarbij ze een zelfgekozen idee onderzoeken en vormgeven in de praktijk.
    - LPD 8.3: de leerlingen handelen veilig in de school en respecteren de veiligheidsvoorschriften en procedures.
    - LPD 10.1: de leerlingen gaan op een respectvolle manier om met regels en afspraken in de school en in de samenleving.
    - LPD 10.2: de leerlingen maken onderbouwde en verantwoorde ethische keuzes.
  - ✓ In LPD 2 gaat veel aandacht naar veilig en ergonomisch werken.
  - ✓ Via LPD 6 kan stilgestaan worden bij het economisch en duurzaam proces.
  - ✓ In LPD 9 gaan de leerlingen dieper in op het kwaliteitsbewust werken.

LPD 1 De leerlingen stellen de naaimachine in voor een correcte steekvorming in functie van garen, stof en afwerking.

- ★ **Bedrading, steeklengte en steekbreedte, naaldpositie, keuze en vervanging van naalden en persvoet, eenvoudige storingsen en basisonderhoud.**
- ✓ Je kan gedifferentieerd werken waarbij de leerlingen de nodige begeleiding krijgen om tot zelfstandigheid te komen. Voor sommige leerlingen zal dit veel tijd vergen.
- ✓ Er zijn nog een aantal instellingen waarbij , afhankelijk van het soort machine en de afwerking, rekening kan worden gehouden met onder andere het aan- en afhechten, draad afsnijden of niet...
- ✓ Basisonderhoud houdt, naast het schoonmaken van de machine, eveneens in dat de leerlingen het oliepeil nakijken, oliën, draadjes verwijderen, stofrestjes verwijderen, spelden verwijderen...

LPD 2 De leerlingen richten hun werkpost veilig, ergonomisch en efficiënt in.

- ✓ De leerlingen besteden voldoende aandacht aan de veiligheidsvoorschriften, niet enkel van de eigen werkpost, maar ook binnen het atelier/lokaal.
- ✓ De veiligheidsinstructiekaarten en handleidingen van de verschillende apparaten kunnen geraadpleegd worden.
- ✓ De verschillende werkposten komen aan bod zoals bv. huishoudmachine, snelstikker, overlockmachine, coverlockmachine, blindzoommachine, strijkinrichting...

LPD 3 De leerlingen begrijpen en gebruiken de juiste vaktaal in functie van materialen en technieken, artikelenkennis en apparatuur.

Samenhang tweede graad: II-Ned-a LPD 16

- ✓ De leerkracht gebruikt de vaktaal zeer frequent, zodanig dat de leerlingen na verloop van tijd die termen op de juiste manier benoemen, begrijpen en toepassen.
- ✓ Tijdens het verwerken herkennen en benoemen de leerlingen de verschillende geknipte onderdelen. Door veelvuldig gebruik van de vaktaal verwerven de leerlingen eveneens de noodzakelijke technische termen.
- ✓ Dit is belangrijk bij het lezen van [technische fiches](#), gebruiksaanwijzingen, veiligheidsvoorschriften, instructiefiches...
- ✓ Bij het registreren en rapporteren (LPD 8) is het eveneens noodzakelijk dat de juiste vaktaal wordt gebruikt.

LPD 4 De leerlingen meten correct specifieke maten op.

Samenhang tweede graad: II-Wis-a LPD 2

- ✓ Nauwkeurig opmeten is noodzakelijk.
- ✓ Leerlingen leren de nodige opmetingen doen in functie van hun uit te voeren werk:
  - De belangrijkste lichaamsmaten: totale lengte, borstomtrek, lendenomtrek, heupenomtrek. Op basis daarvan bepalen ze een correct maatnummer. Daarbij maken de leerlingen kennis met verschillende matentabellen.
  - De noodzakelijke opmetingen voor andere confectie-artikelen. Dat kunnen zijn: gordijnen, kussens, zitmeubelen, zeilen...

LPD 5 De leerlingen realiseren een eenvoudig snijpatroon.

- ✓ Bij dit doel verwerven de leerlingen inzicht in het belang van naadwaarden.
- ✓ Een volledig snijpatroon bevat gegevens zoals draadrichting, naadwaarden, merkpunten, symbolen...
- ✓ Bij dit doel kan je werken vanuit uitraderen, omlijnen of het digitaal uitprinten van patronen. Je kan ook vertrekken van een aangereikt modelpatroon om tijd te besparen.

- ✓ Leerlingen gebruiken gepaste materialen zoals geodriehoek, fijn potlood, boogmal ...

LPD 6 De leerlingen snijden, stikken en strijken diverse textielmaterialen met aandacht voor de belangrijkste kenmerken, mogelijkheden en beperkingen.

- ✓ De leerlingen krijgen de kans om op eigen tempo diverse werkstukken uit te voeren. Leerlingen moeten dus niet allemaal klassikaal aan hetzelfde werkstuk bezig zijn. Differentiëren op basis van de competenties van de leerlingen en de beginsituatie is dus wenselijk. De competenties die op de werkvloer kunnen verworven worden zullen eveneens de differentiatie in de klas bepalen.
- ✓ Het is de bedoeling dat de leerlingen de eigenschappen en verwerkingsmogelijkheden leren kennen vanuit het verwerken van de stoffen. Ze besteden voldoende aandacht aan het economisch en duurzaam omgaan met middelen en materialen. Ze recyclen indien mogelijk.
- ✓ Kenmerken van garen om de juiste keuze te kunnen maken...
- ✓ Het is zeker nuttig om bij het gebruik van mengweefsel de vergelijking te maken met de verwante zuivere stoffen.
- ✓ Je kan de leerlingen laten testen op verschillende stoffen. Ook uit een verkeerde behandeling kan men veel leren.
- ✓ De leerlingen kunnen hun bevindingen noteren (registreren, rapporteren).

LPD 7 De leerlingen voeren diverse afwerkingstechnieken uit volgens een stappenplan en technische fiche.

- ✓ Technische fiches niet enkel op papier, ook digitaal, filmpjes ...
- ✓ De volgende afwerkingstechnieken kunnen aan bod komen:
  - Verzamelnaden/dubbelen.
  - Randafwerkingen: bv. enkele zoom, dubbele zoom, handgenaaide zoom, valse zoom, biasafwerkingen.
  - Sluitingen
    - Ritsen, bv. rits met één stiksel, rits met twee stiksels, blinde rits, gulpsluiting ...
    - Knoopsgat en knoop.
    - Ringen, haken, gespen en trenzen...
  - Zakken, bv. steekzak, opgestikte zak, zak in naad ...
  - Splitten, bv. split in naad, split met beleg, Amerikaans mouwsplit ...
  - Lendenband.
  - Nepen en plooiën.
  - Polsboorden.
  - Hemdbloeskragen.
  - Tussenstrijk uitvoeren, bekleven of strijken van sluitings- en verstevigingselementen en aangebrachte markeringen en plooiën

LPD 8 De leerlingen registreren de gegevens van de activiteiten: tijdstip, aantal stukken en gebruik van materiaal.

- ✓ De leerlingen kunnen zowel manueel als digitaal registreren.
- ✓ Correct gebruik van de vaktaal is noodzakelijk.

LPD 9 De leerlingen controleren en evalueren de verwerkte stukken en onderdelen op kwaliteit en maat.

- ✓ Controle gebeurt niet enkel op het einde, maar bij elke stap kan een tussentijdse evaluatie de leerling verder op weg helpen.
- ✓ Communicatie is een belangrijk aspect van het evalueren. Er zal overleg zijn tussen leraar/mentor en de leerling en wellicht ook met collega's/medeleerlingen. Belangrijk is dat deze communicatie met het nodige respect verloopt en dat van beide zijden inspanningen geleverd worden om te bewaken dat men elkaar goed begrijpt.

5 Lexicon

Technische fiche

Een technische fiche is een werkfiche waarop alle technische gegevens staan om een werkstuk te realiseren. Een technische fiche kan een werkvolgorde/beschrijving bevatten alsook vlaktekeningen, technische tekeningen, symbolen...

6 Basisuitrusting

Basisuitrusting verwijst naar de infrastructuur en het (didactisch) materiaal die beschikbaar moeten zijn voor de realisatie van de leerplandoelen.

Om de leerplandoelen te realiseren dient de school of de werkplek of een extern opleidingscentrum minimaal de hierna beschreven infrastructuur en materiële en didactische uitrusting ter beschikking te stellen die beantwoordt aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, hygiëne, ergonomie en milieu.

6.1 Infrastructuur

Een multifunctioneel lokaal waar de sfeer van de studierichting wordt uitgestraald:

- met prikborden, magneetborden en magneten, multifunctionele ophangmogelijkheden;
- dat qua grootte, akoestiek en inrichting geschikt is
  - voor verschillende opstellingen. De herschikking van de tafels en stoelen moet snel en gemakkelijk kunnen verlopen;
  - om voldoende didactisch materiaal te kunnen opbergen;
- met een (draagbare) computer die met internet verbonden is;
- met de mogelijkheid om (bewegend) beeld kwaliteitsvol te projecteren; met presenter met laseraanwijzer. Eventueel mogelijkheid tot verduistering (afhankelijk van de lichtinval en projectieapparatuur);

- met de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven; speaker voor bv. voorbeeld filmpjes, reportages, muziek, opnames van oefeningen;
- met de mogelijkheid om draadloos internet te raadplegen met een aanvaardbare snelheid.

Een bergruimte om materialen, leermiddelen en didactisch materiaal op te bergen.

Een zone om afval te sorteren, recycleren en te stockeren.

6.2 Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen beschikbaar in de infrastructuur

Het aanwezige materiaal is voldoende voor de grootte van de leerlingengroep.

- De leerlingen moeten kunnen beschikken over opzoekmogelijkheden: voldoende computers (laptops, tablets...) voor elke werkende leerling
  - (Bij grote groepen kan eventueel in twee groepen worden gewerkt waarbij verschillende taken worden uitgevoerd.) Dit kan in een afzonderlijk lokaal waarvoor voldoende toegang is.
  - In het lokaal is er minstens een beperkte mogelijkheid om op te zoeken (bv. minstens 2 computers voor de leerlingen).
- (Semi)professionele strijkapparatuur.
- Huishoudmachine en snelstikker.
Overlock machine: minimum één.
- Coverlock machine.
Blindzomer.
- Voor elke werkende leerling: een naaimachine met toebehoren.

6.3 Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken

Om de leerplandoelen te realiseren moet elke leerling over onderstaand materiaal kunnen beschikken. De school bespreekt in de schoolraad wie (de school of de leerling) voor dat materiaal zorgt. De school houdt daarbij uitdrukkelijk rekening met gelijke kansen voor alle leerlingen.

- (Goedkope) stoffen voor gebruik door de leerlingen bv. als proefmateriaal of om werkstukken te realiseren.
- Klein gereedschap.
- Tas, doos of kist om persoonlijke materialen in op te bergen.
- Persoonlijke materialen: diverse scharen, kopselden, naainaalden, lintmeter, zoommeter, tornmesje, breekmes, krijt, zeepje of kleermakerspotlood of markeerstift, potloden, lat van minimum 50cm, boogmal, geodriehoek van minimum 20cm.
- Papier om patronen te tekenen.
- (Grote) latten en tekendriehoeken.
- Fournituren.
- Bevestigingsmaterialen, lijm, plakband, tape ...

7 Concordantie

De concordantietabel wordt aangevuld met de doelen die leiden naar de beroepskwalificatie van zodra het curriculumdossier is goedgekeurd.

Inhoud

1	Algemene inleiding	5
1.1	Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten	5
1.2	De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs	5
1.3	Ruimte voor leraren(teams) en scholen	6
1.4	Differentiatie	7
1.5	Opbouw van de leerplannen.....	8
1.6	Tot slot	8
2	Situering	9
2.1	Plaats in de lessentabel.....	9
3	Pedagogisch didactische duiding	9
3.1	Medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering en het vormingsconcept	9
3.2	Krachtlijnen	10
3.3	Aandachtspunten.....	10
4	Leerplandoelen	10
5	Lexicon	14
6	Basisuitrusting	14
6.1	Infrastructuur	14
6.2	Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen beschikbaar in de infrastructuur	15
6.3	Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken	15
7	Concordantie	16